

Tòa Nhà Bưu Điện Thành Phố

Năm 1886, trên vùng đất cao nhất của Sài Gòn, tại khu vực đầu đường Catina (nay là đường Đồng Khởi) tòa nhà bưu điện thành phố được khởi công xây dựng theo đề án của kiến trúc sư người Pháp là Vilordic. Năm 1890 tòa nhà này được khánh thành. Đây là một trong những công trình kiến trúc nổi tiếng của thành phố, có nhiều đặc trưng của phong cách kiến trúc châu Âu và châu Á quyện vào nhau. Tòa nhà tọa lạc bên hông Vương cung Thánh đường (Nhà thờ Đức Bà) ở quảng trường Công Xã Paris. Nhà Bưu điện được xây dựng xong, trở thành một loại hình dịch vụ lạ và gây ấn tượng rất mạnh với dân chúng. Lúc đó, người ta thường gọi Bưu điện với những cái tên rất bình dân: Nhà dây thép, Sở dây thép...

Vẻ đẹp độc đáo của tòa nhà bưu điện thành phố càng được tôn lên vì trước mặt nó có một công trình khá lộng lẫy, đó là vương cung Thánh đường (Nhà thờ Đức Bà) có tháp chuông cao vút. Từ đó đến nay, tòa nhà này luôn là trung tâm bưu điện của thành phố.

Đặc điểm nổi bật của tòa nhà là sự bố cục cân đối của các hạng mục công trình mang tính thẩm mỹ cao. Tất cả các chi tiết đều có sự cân đối chia đều ra hai bên, đối xứng nhau qua một "trục" trung tâm. Toàn bộ mặt tiền có kết cấu hình khối, với vòm cung phía trên các cửa. Từ hệ thống cột, trụ chính, phụ, mái hiên đều có kết cấu hình khối vuông. Trên mỗi đầu trụ, cột được chạm khắc hoa văn, phù điêu công phu, tỉ mỉ. Ở mặt tiền tòa nhà có hệ thống đường viền, đường chỉ là những chuỗi hoa văn chạy ngang, tạo nên vẻ đẹp, sự cân đối và làm cho tòa nhà có vẻ như không cao lắm.

Bên trong tòa nhà là hệ thống vòm cung sát cửa chính và vòm cung dài bên trong. Vòm cung lớn được chống đỡ bởi bốn trụ sắt nằm bốn góc, mỗi cột chống đỡ bốn kèo sắt tỏa ra bốn phía. Vòm cung dài được: chịu lực bởi hai hàng trụ sắt hai bên. Các điểm tiếp nối giữa trụ và kèo sắt được thiết kế công phu, chạm khắc thành những chi tiết có hoa văn đẹp. Với hệ thống vòm cung này, tòa nhà trở nên cao, rộng rãi và thoáng mát, thích hợp với một nơi thường có nhiều người ra vào. Sự thiết kế rất độc đáo từ bên trong lẫn bên ngoài như vậy, tòa Bưu điện có thể xem là một công trình xây dựng có phong cách độc đáo về kiến trúc, màu sắc của Sài Gòn lúc bấy giờ. Trên vòm mái trong tiền sảnh của tòa nhà có hai bản đồ lịch sử: Saigon et ses environs 1892 và Lignes télégraphiques du Sud Vietnam et du Cambodge 1936.

Ngày nay, xung quanh tòa nhà chính còn có nhiều công trình kiến trúc dành làm kho tàng và lắp đặt những máy móc, thiết bị bưu điện truyền tin hiện đại. Những máy móc này do những kỹ sư lành nghề được đào tạo từ nhiều nước trên thế giới sử dụng và bảo trì. Trong tòa nhà chính có 35 quầy, phục vụ khách hàng. Tại đây có một hệ thống mạng lưới điện báo rộng khắp đến các địa phương trong nước và nhiều nước trên thế giới (Inland-International Telegrams). Tại đây còn có những quầy dịch vụ đặc biệt phục vụ khách hàng một cách nhanh chóng, tiện lợi và chính xác, như:

- Dịch vụ bưu phẩm ghi số trong và ngoài nước (Registration of inland and out going mails).
- Dịch vụ bưu phẩm ghi số hẹn giờ (Registered mail with appointed delivery time).
- Dịch vụ nhắn tin vô tuyến (Paging Services).
- Dịch vụ phát chuyển thư nhanh (Express courier service)

10 loại dịch vụ mới rất được khách hàng hoan nghênh, đó là dịch vụ điện

hoa (Flower delivery telegram) và dịch vụ "Fax" (Fassimile). Dịch vụ điện hoa là loại dịch vụ đặc biệt phục vụ điện hoa chúc mừng, điện hoa chia buồn, điện quà tặng (bánh, rượu, tiền.v.v...) gửi đến gia đình và người thân hoặc các cơ quan trong thành phố Hồ Chí Minh, thủ đô Hà Nội và các tỉnh lỵ. Bưu điện cử người mang hiện vật quà tặng của khách hàng đến người nhận đúng ngày, giờ, địa chỉ theo yêu cầu nhân ngày sinh nhật, cưới hỏi, lễ, tết hoặc khi có tin buồn v.v...Dịch vụ Fax sẽ chuyển thơ và văn bản của tư nhân và các cơ quan đến nhiều nước như: Úc, Tân Tây Lan, Mỹ, Canada, Hồng Kông, Thái Lan, Singapore, Pháp, Hà Lan, Thụy Điển v.v...

Trải qua hơn 100 năm tuổi, toàn bộ kiến trúc tòa nhà vẫn nguyên vẹn. Vừa qua, kỷ niệm "300 năm Sài Gòn-thành phố Hồ Chí Minh", Bưu điện Thành phố được xây dựng thêm tượng đài "chiến sĩ giao bưu thông tin trong kháng chiến" và tượng đài "bưu điện thời kỳ phát triển hiện đại" ở bên phải và bên trái của Bưu điện. Bưu điện Thành phố trở nên lung linh, rực rỡ như một bức tranh tuyệt đẹp giữa trung tâm thành phố.